

ІННОВАЦІЙНЕ СПРЯМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУТІВ

Денисенко М. П., д.е.н., професор, професор кафедри бізнес-економіки
Гаврилюк К. О., студент
Київський національний університет технологій та дизайну

Використання інновацій суттєво впливає на економічний розвиток країни в напрямку прискорення структурної перебудови економіки, підвищення її конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості та забезпечення фінансової безпеки країни в світовій економічній системі. Тому все більша увага приділяється створенню сприятливих умов для розгортання інноваційних процесів. Одними з найефективніших стимулів активізації інноваційної діяльності стають фінансові, тому питання, пов'язані з формуванням і вдосконаленням системи фінансового забезпечення інноваційної діяльності та пошуком перспективних джерел її фінансування, набувають актуальності. У всьому світі до процесу створення і підтримки інноваційних підприємств залучаються грошові ресурси, акумульовані фінансовими інститутами.

На сьогодні в Україні спостерігається активна діяльність з дослідження інноватики та поширення знань щодо інновацій. Система науки та освіти активно включилась в цей процес: здійснюються наукові дослідження, публікуються статті та видаються монографії, проводяться конференції і круглі столи, вводяться відповідні навчальні дисципліни в учбовий процес, тощо. Результатом такого інформаційного насичення і усвідомлення важливості інновацій для економічного розвитку України стало створення державного регулятора, окремих департаментів, управлінь та відділів, пов'язаних з інноваційним розвитком, формування відповідної нормативно-правової бази та розробка Стратегії інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів.

Однак, етап накопичення і розповсюдження знань створює лише передумови для активізації науково-технічної та інноваційної діяльності. Наступним має стати етап розгортання цих видів діяльності, оскільки саме їх результати позитивно впливають на зростання обсягу ВВП. Виникає питання як забезпечити дієвість механізму створення наукових знань і подальшої їх трансформації у національне багатство.

Все це що потребує вирішення проблеми пошуку джерел та методів формування необхідного обсягу фінансових ресурсів.

Впровадження інновацій сприяє покращенню багатьох позицій в діяльності підприємства, що проявляється в посиленні їх конкурентоспроможності, зростанні прибутковості, розширенні ринкового сегменту, тощо. Ці фактори і формують внутрішні спонукальні стимули для інвестування суб'єктами господарювання власного капіталу в інновації. Однак, в умовах нестабільного функціонування соціально-економічних систем господарювання внутрішні стимули є недостатніми і підприємства не

зацікавлені в активному впровадженні ризикових інновацій, віддаючи перевагу таким засобам накопичення капіталу як перерозподіл державної власності та використання спекулятивних інструментів обігу капіталу.

Враховуючи, масштабність, фінансову ємність впровадження інновацій та обмеженість власних ресурсів суб'єктів господарювання і бюджетних коштів, виникає необхідність залучення в процес інвестування інновацій фінансових ресурсів банківського та небанківського сегменту фінансового ринку.

З огляду на роль фінансового ринку в сучасній економіці, яка полягає в забезпеченні масштабних процесів перерозподілу створеної доданої вартості та трансформації грошових заощаджень у високодохідні активи, значення фінансового ринку у інвестуванні інноваційної діяльності має бути досить вагомим.

Причинами слабкої спрямованості ресурсів банків на інноваційну діяльність є: низький рівень їх капіталізації; домінування короткострокових кредитів у кредитному портфелі банків, що пов'язане з нестачею довгострокових пасивів; висока вартість кредитних ресурсів; відсутність правового врегулювання державного гарантування та страхування кредитів на інновації. Ситуацію ускладнила світова фінансова криза наслідком якої стали фінансові проблеми у більшості фінансових інститутів, що підірвало довіру до них населення.

Можна зробити висновок, що основним інвестором, з огляду на низьку капіталізацію небанківських фінансових інститутів мають стати банки. Однак, це можливе лише за умови їх захисту від інноваційних та інших ризиків, пов'язаних із наданням кредиту.

Слід відмітити, що існує залежність між фінансовим ринком та реальним сектором економіки, яка проявляється в циркуляції капіталу між ними. Розвиток інститутів фінансового інвестування сприяє росту реальних інвестицій. На практиці фінансові і реальні інвестиції взаємодоповнюють одне одного та не конкурують між собою. Збільшення обсягу фінансових ресурсів на фінансовому ринку безпосередньо залежить від позитивних тенденцій, які спостерігаються в реальному секторі економіки.

Тому, з метою спрямування власних ресурсів підприємств та фінансових ресурсів, які обертаються на фінансовому ринку, в напрямку ризикованої інноваційної діяльності необхідне створення системи відповідних стимулів. В світовій практиці фінансові інститути, які беруть участь у фінансуванні інноваційної діяльності отримують додаткові стимули. Така система стимулювання передбачає: державні замовлення на проведення НДР; реалізацію спільних інноваційних проектів на паритетних засадах між підприємствами, державою та іншими учасниками; податкове стимулювання здійснення суб'єктами господарювання витрат на інноваційну діяльність (дослідний податковий кредит, пільгове оподаткування доходів від кредитування пріоритетних секторів економіки, тощо).